

Դուրբինը՝ Նալբանդյան-Մամեդյարով հանդիպման նոր վայր

Իռլանդիայի մայրաքաղաք Դուբլինում այսօր մեկնարկում է ԵԱԳԿ արագործնախարարների խորհրդի նիստը, որին մասնակցելու նույնպես կ'ընդամենը Դուբլինում Դուբլինի Կաթնաճաշարի Կենտրոնում: Պաշտոնական հաղորդագրության համաձայն՝ Նալբանդյանը ելույթ է ունենալու ԱԳ նախարարների խորհրդում, ինչպես նաև «Նախաձեռնված են մի քանի երկրորդ հանդիպումներ»: Նույնպեղծական մամուլի հաղորդագրություն էլ տարածել է Ադրբեջանի արտաքին

Եվրասիական միության հետ Հայաստանի հարաբերվելն անխուսափելի՞ է

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
2013 թվականի բյուջեի ընդունումը երեկ Ազգային ժողովում որեւէ դժվարության չհանդիմեց: Չնայած 4 խմբակցություն «դեմ» վճարվեց, սակայն «դեմ» վճարները ընդամենը 37-ն էին, իսկ «կողմ» վճարվեց 71 մասնավոր: Ընդ որում՝ բացակա մասնավորները չափազանց էին: Քվեարկությունից եւ ԱԾ-կառավարություն հարցումաստասխանից հետո վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը շեղվեց լրագրողների հետ եւ, կարծիք է արտահայտել, որ նա կարծես հասուկ չէր ուզում շեղվել որեւէ հարց՝ դեմ, բյուջեի հետաքննարկումները:

վել էր, ու հավանաբար վարչապետի սրամտությունը տեղում էր: Սակայն լրագրողների բոլոր ջանքերը վարչապետից ինչ-որ գնահատական չուներին: ԲՀԿ-ի վարչապետին ուղղված մեղադրանքային, այդ աղաքական ուժի հավակնությունների կամ Բյուրեղի այդ վերաբերյալ, որեւէ արդյունք չստացան: Վարչապետը խորհուրդ էր տալիս վերադառնալ հարցերն այդ աղաքական ուժին: «Ազգ» հարցին, թե նոր ընդունված բյուջեի գույք այլ կառավարության բաժին ընկնի նախագահական ընտրություններից հետո, վարչապետի մաստիսան ի վերջո այն էր, թե

ինքն անփոխարինելի չէ, եւ Հայաստանում լարված կան, որ կհավակնեն վարչապետի աթոռին: Սակայն մեզնից ավելի հարմար ենք գտնում ներկայացնել ոչ թե այս ձեռնարկը ստեղծելու մեծական հնչող հարցերին վարչապետի մեծական մաստիսանները, այլ ԱԾ դաժիմուն ազատեմուրհասական հաշտուր Զոհրեյանի՝ եվրասիական միության եւ եվրոհնձեղծան գուղախեռ գործընթացների վերաբերյալ հարցին վարչապետի մաստիսանը, որը կարծում ենք դեռ չափ մեկնաբանությունների կարծանաման:

Տես էջ 2

Հակասիրիական կոալիցիայի մասնակիցները հայտնի են

«Փեթրիոքները» կստեղծաբաշխվեն առաջին շաբաթների

Լոնդոնի «Թայմ» թերթը հաղորդում է, որ Իսրայելը կմասնակցի Սիրիայի նախագահ Բաշար Ասադի վարչակարգի դեմ ռազմական գործողություններին, եթե Ասադը փոխանակվի զենքի օգտագործող ապստամբների դեմ: Թերթի տեղեկությունների համաձայն, միջազգային հակասիրիական կոալիցիայի կազմում ընդգրկված են նաև ԱՄՆ-ը, Մեծ Բրիտանիան, Թուրքիան եւ Հունան:

Ամերիկացի մի բարձրաստիճան մասնավոր թերթին հայտնի է, որ Վաշինգտոնում ու Լոնդոնում մեկտեղվել են ռազմական գործողության ծրագիր, որի նպատակն է վերահսկողություն հաստատել Սիրիայի գանգվածային բնաջնջման գեներալական մարտի:

Տես էջ 5

գործերի նախարարությունը, որի կալիբի համաձայն՝ ԱԳ նախարար Էլմար Մամեդյարովը, որը Իռլանդիայում կլինի դեկտեմբերի 5-7-ը, երկրորդ ու բազմակողմ հանդիպումներ է ունենալու:

Որ Հայաստանի ու Ադրբեջանի արտաքին գերատեսչությունների դեկլարացիան հանդիմանում են Դուբլինում, ոչինչ չի նշվում, սակայն ակնհայտ է, որ այդպիսի հանդիպումը առնվազն նախատեսված է:

Յուրաքանչյուր սարի այս ձեռնարկում են ԵԱԳԿ սարածաբանի արագործնախարարները անդրադառնում ընդհանրական օրակարգին ու նաև բազմակողմ, երկրորդ հարաբերություններ ունենում, ինչն էլ օգտագործվում է նաև Հայաստան-Ադրբեջան ԱԳ նախարարների մակարդակով հանդիպումների անցկացման համար: Ավելին, մինչ օրս էլ շարունակվում է «Մարդիկ սկզբունքներն» էլ առաջին անգամ արագործնախարարներին ներկայացվել են նույն ԵԱԳԿ Նախարարական խորհրդի քննարկումներում կազմակերպված հանդիպումների ժամանակ՝ 2007-ին Մարդիկ:

թացն է՝ բանակցությունների արևմտաօրսական առումով այն դեպքում, երբ նախագահների մակարդակով դեռևս լուրջ չկան:

«Նախագահներ Սարգսյանի եւ Ալիևի հետ համաձայնագրերը վերանայել են օգոստոսին եւ սեպտեմբերին արագործնախարարներ Նալբանդյանի ու Մամեդյարովի հետ ունեցած առանձին-առանձին հանդիպումների արդյունքները եւ մեծապես են խաղաղ գործընթացի շարունակման գաղափարները, որ ներկայացվել են հոկտեմբերի 27-ին նախարարների համաձայնագրում», տեղեկացնում էր ԵԱԳԿ Միմսկի խմբի հայտարարությունը, փաստացի վկայելով, որ արագործնախարարական հանդիպումների արդյունքների վերանայումը ոչ մի արդյունք էլ չի սպել ու նախագահների մակարդակով հանդիպում չի լույսավորվում: Դա փոխարեն մտածել է ներառել, որ Դուբլինում կարող են մեծարկումներ լինել հենց լինթոնյան հայտարարությամբ հավերժացած «նոր գաղափարների» առնչությամբ, կամ էլ դրանք կվերաձևակերպվեն որդես դուրբինյան:

Վ. ԳՈՐԻՍՅԱՆ

«Խնդրողական» Ադրբեջան. բայց ինչո՞ւ են իրենք էլ հերքում

ՎԱՏԻԿԱՆ ԱՊՈՍՏՈՍՅԱՆ
ԵԱԳԿ Միմսկի խմբի սարածաբանային այցից բավական ժամանակ անց «իլիմադրող»-ը վերստին «ոգեկոչել է» սեփական ֆարգամեմեման: Կրկին ստորագրում է «հայտնի ֆաղափարներ» եւ Միլի մեջլիսի մասնավոր Դափն Մուսաբեկովը: Նրա կարծիքով, «համաձայնագրերը նոր գաղափարներ, համեմայն դեմք, ունեցել են... Դա տեղի Ադրբեջանի ԱԳ նախարար Էլմար Մամեդյարովի հայտարարությունից՝ հայկական կողմը չի ընդունել համաձայնագրերի նոր գաղափարները, ուստի եւ դրանք չեն բացահայտվել»:

թյունը ոչ այլ ինչ է, քան «բլեֆ»: Ընդ որում՝ հասցեագրած սեփական համոթանքը, իսկ իրականում Իլիմադրողը մարգարտե ձգտում է ինչ-որ ձեռքով դեմ փրկել: Սա միայն եմբարդություն չէ: Ադրբեջանական դիվանագիտությունը, չվալ դեմոստրացիոն խորհրդարանական մակարդակով, ինքն է ընկնում հակասությունների մեջ: Մամուլի դիտարկմանը, թե «խնդրի կարգավորման հետաձգման դրամաներում «սեղաբաշխական ռեժիմը» (ԼՂՀ իշխանությունները՝ Վ. Ա.) մտադիր է «հոջալուի» (չակերտները մերն են՝ Վ. Ա.) օղանակակայանից միջազգային թռիչքներ իրականացնել, Մուսաբեկովը ասել է այսպիսի մեկնաբանություն. «...Պասկե-րացրեմ, որ Արեւմուտքը եւ ԱՄՆ-ը ցանկանան իրանական խնդիրը լուծել ռազմական ճանապարհով, իսկ նույն ժամանակ Ադրբեջանի «օղային սարածի» (չակերտները մերն են՝ Վ. Ա.) հաճեն ԼՂՀ օղանակները: ՌԴ է երաշխիք տալիս, որ դրանք մարտական գործողությունների ժամանակ չեն խփվի: ՌԴ է դրա համար մաստիսան տալիս»:

Տես էջ 8

Աճառի վերջի այդ մեկ հաշիկ օրը

ՄԵԼԵՆՅԱ ԱՐԱՆՅԱՆ
Այնուամենայնիվ, ինչպես է բացվելու դեկտեմբերի 21-ի առավոտը. յուրաքանչյուր անգամվա դեմք, ինչպես սովոր ենք ձմռան այս ամսվա բնությանը՝ սառը լույսի աղոտ լուսավորությամբ, թե...
Բնության մեծից կյանքը ընթանում է անխաթար օրհնաչափությամբ, հակառակը՝ մարդկային միջոցն ու հոգին անկանխատեսելի փոփոխական են, օրհնաչափության չենթարկվող: Հավասարեցվածներն, նաև սկեմիկների դաժան փորձություն է ստասվում այդ օրը, թեև սազանաղը թերեւս սողոսկի ամենամեծ ամսվա մեջ անգամ: Պատահաբար լրացվածից օրերի էջերում, հեռուստահաղորդումներում, ինտերնետային կայքերում սփռված ամենասարբեր՝ հաճախ ղուեղոգիական հաղորդումներն ու ֆիլմերն են: Ամենաազդեցիկները հոլիվուդյան կինոարտադրողների հայտնի մի ֆանի ֆիլմերն են, որոնք որոշ դեմքերում նույնիսկ հոգեկան ցնցում առաջացրեցին: Վախի ու անորոշության զգացումներ են բացվում օրացումային օրացույցի՝ աճառի

վերջի կանխատեսման որոշակի սարբերվել:

Մարդկանց մեջ կասկածի սերմերն ավելի խորացրին մի ֆանի հեղինակավոր հեռուստաընկերությունների (Discovery, HTB, REN TV եւ այլ) հաղորդումները՝ լուրջ մասնագետների, գիտնականների, սիեզերագնացների, հոգեբանների, մասլորականների, անգամ ժամանակների մասնակցությամբ: Նման հաղորդումների ռեյտինգն աղաղակվում էին թեմայի խիստ հետաքրքիրությունը եւ մասնակիցների՝ հաճախ հա-

մոզից, սրամաքանական փաստարկումները: Վերջերս Discovery հեռուստաալիի հաղորդումներից մեկը ներկայացնում էր մեծ մոլորակի կործանման հնարավոր 4 երանակները՝ գիտական հիմնավորումներով, մանրամասն մեկնաբանություններով, ուղեկցվող տեսանյութով: Նկարագրվում էին յուրաքանչյուրի (հզոր ցունամի, ախեղ երկրաշարժ, երկնային մարմնի բախում) բերած աղետի հավանական չափը եւ մարդկային կորուստների մոտավոր քանակը:

Տես էջ 3

Ծառասունկ՝ յոչամբարի վրա

Դեռ մի ֆանի արի առաջ Ախթալայի Սուրբ Մարիամ Ասվածածին եկեղեցու ուխտավորները վանական համալիրի ներքին հասվածում նկատում էին գործավուն սկզբի մի հասված: Խոսքը Ախթալայի լեռնահարսացման կոմբինատին (այսուհետև՝ ԼԳԿ) դասկանող «Նազիկ» յոչամբարի

րով կատարված ծառասունկը կազմակերպել է մարզպետարանը, իսկ սնկիների ձեռքբերմանն աջակցել է ՄԱԿ-ի Չարգացման ծրագրի կիսմյալի փոփոխության գրասենյակը, որն էլ իրականացնելու է սարածի հետագա մոնիթորինգը:

Ծառասունկը իրականացնելու կազմակերպելու համար մեծ է եղել ԼԳԿ-ի դերակատարումը, որը սրամարտի էլ է անհրաժեշտ հետաքրքրություն, իսկ լեռնահարսացման կոմբինատի աշխատակիցներից ներգրավելով ծառասունկին:

«Ծառասունկից հետո մեր հաջորդ խնդիրը «Նազիկ» յոչամբարի սարածումն ուղղված ցանցի ստեղծումն է, որի դաստիարակմանն աշխատանքները սկսված են, իսկ զարմանք, երբ ծառերը ուղղվելու հարկ կլինի, կունենանք որոշակի արդյունքներ»,- նշում է Գնել Նազանյանը:

Եվրոմիության «Թափոնների կառավարում» ծրագիրը անցկացվում է 4 արի մեկ անգամ 7 երկրներում, այդ թվում՝ Հայաստանում, մոնիթորինգային սկզբունքով:

Բացի բնապահպանական ծրագրերից, նման միջոցառումը նպատակ ունի նաև ուսումնասիրելու հողածածկ յոչամբարների փորձնական կանաչադասումը, ինչն էլ կարող է

Գնել Նազանյան

մասին է: Բայց դա մի ֆանի արի առաջ էր, այսօր յոչամբարը ունի գրեթե բոլոր հնարավորությունները անհատի վերածվելու համար: Մի ֆանի ամիս առաջ Ախթալայի ԼԳԿ-ն հիշյալ յոչամբարի հասվածում կատարել էր հողալցման աշխատանքներ: Ըստ Հայաստանի Հանրապետության ընդերքի մասին օրենսգրքի՝ եթե սարածից այլևս ուղիղ մոչամբար չի օգտագործվում, ապա դրանք էլ սկսվել են հասվածում կատարվելու ռեկուլցիվացիոն, հողալցման աշխատանքներ, նպատակ ունենալով կամ դարձնել օգտագործելի, կամ վերականգնել խախտված հողերի տեսքը:

«Նազիկ» յոչամբարի ներքին շրջանում (յոչամբարային զանգվածից) վերցվել էր մեծ քանակությամբ օրհորհորակա փորձամիջոցային: Այդ փորձամիջոցային արդյունքների վերլուծության հիման վրա էլ որոշվել է սնկավոր ծառերի տեսակները՝ հացենի, կեչի, թխկի, շուշ 14

հիմք դառնալ յոչամբարների ռեկուլցիվացիոն նոր համակարգի ստեղծման համար: Չի բացառվում նաև, որ հիշյալ մեթոդը իր գործնական կիրառությունը կարող է գտնել ոչ միայն Հայաստանում, այլևս ուրիշ երկրներում էս:

ՄԵԿԱՄԿ ԿԱՐԳՈՒՄՅԱՆ

Թուրքիան՝ Հայոց գեղաստանության մասին, նույնն է, ինչ նեոնացիստները կազմակերպեն ցուցահանդես Տոլոֆոսի մասին

Թուրքական ժխտողականությունը երբեք արևադարձային աշխարհի է հասնում՝ Հայոց գեղաստանության հարցի որևէ բարձրակարգ մակարդակի վրա հասնելու հետևանքով: Թուրքական փորձերի անհաջողության ֆոնին: Երբեք ստեղծվում է այնպիսի իրավիճակ, երբ ինչ-որ երկուսի «չգոյություն» մասին թուրքական նախաձեռնություն է ի հայտ գալիս, ու, բնականաբար, չի արժանանում դրական արձագանքի:

Կողմնակալներում լույս տեսնող դանդաղացող դարբերականներից մեկի՝ Berlinske օրաթերթի ղեկավարի 4-ի հրատարակումը երկրի հասարակական-քաղաքական շրջանակներում դարձել է վերջին երկու օրվա ամենամեծ արկածներից մեկը: Հողվածում ներկայացվել է «Հայոց գեղաստանությունը և սկանդինավյան արձագանքը» խորագրով ժամանակավոր ցուցահանդեսի բացմանը հանդիպում թուրքիայի դեստանություն կողմից Կողմնակալների Թագավորական գրադարանին ուղղված առաջարկի մասին հայտարարությունը՝ անցկացնելու ցուցահանդեսը «այսօր կոչված Հայոց գեղաստանությունը» անվանումով:

Հողվածում մեջբերված են արքայի ղեկավարումներ ու կարծիքներ այդ առնչությամբ: Մասնավորապես, «Ժողովրդական կուսակցության» արտահայտված խոսքն է.

Հայկազուն Եղիսկոյուն Նազարյանը՝ Ավստրալիայի և Նոր Զելանդիայի թեմի առաջնորդ

Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի սնորհմամբ Հայկազուն Եղիսկոյուն Նազարյանը, ազատվելով Կենտրոնական Եվրոպայի և Հվերդիայի հայրադարձային մասնախորհրդի փոխարինչություններից, 2013 թվականի հունվարի 1-ից նշանակվել է Ավստրալիայի և Նոր Զելանդիայի հայոց թեմի առաջնորդ:

Հայկազուն Եղիսկոյուն Նազարյանը (ավագանի անունը՝

Վրեծ) ծնվել է 1952 թ. Հայտնում: 2000-2002 թթ. եղել է Դալլասի Ս. Սարգիս եկեղեցու հոգևոր հովիտ, իսկ 2002-2007 թթ՝ Ֆիլադելֆիայի Ս. Սահակ եւ Ս. Ստրոյե եկեղեցու հոգևոր հովիտ: 2002-2010 թթ. նաև դասուցանվարել է որդես ԱՄՆ Արեւելյան թեմի առաջնորդական փոխանորդ, 2010թ. նշանակվել Կենտրոնական Եվրոպայի և Հվերդիայի հայրադարձային թեմի ղեկավար: 2011 թ. նոյեմբերի 6-ին ձեռնադրվել է Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի սանցել է Եղիսկոյունական օծում է ձեռնադրություն:

Եվրասիական միության հետ Հայաստանի հարաբերվելն անխուսափելի է

1-ին էջից
Վարչապետը նշեց, որ մեր դեստուկան համար երկու կարևոր ռազմավարական ուղղությամբ իբխանությունն աշխատում է՝ դրանք ինտեգրացիոն գործընթացներ են ԱՊՀ (Եվրասիական) և Եվրոմիության շրջանակներում: Վարչապետը չի դիտարկում դրանք որդես իրար հակասող ընթացքներ, այլ՝ փոխլրացող գործընթացներ. «Մասնավորապես՝ մենք ստորագրեցինք և Ազգային Ժողովը վավերացրեց Ազգային անհատի համաձայնագիրը ԱՊՀ երկրների հետ, որը հնարավորություն է սալիս ՀՀ սնեստավարող սուբյեկտներին ազատորեն գործարներ իրականացնել ԱՊՀ այն երկրների շրջանակում, ովքեր ու ստորագրել են այդ դայանագիրը: Ես այսօր մենք բանկցություններ ենք վարում Եվրոմիության հետ խորը և համադարձական ազգային անհատի համաձայնագրում միաճյուն նպատակով, որը նույնպես սահմանում է մասնագիտ ռեժիմներ: Եվ այն, որ մենք ԱՊՀ-ի հետ արդեն ունենում ենք համաձայնագիր ու ԱԺ-ն այն վավերացրել է՝ ամենպին չի խոչընդոտում և չի հակա-

սում այն բանակցային գործընթացին, որը մենք դասուցանում սկսել ենք այսօր Եվրոմիության հետ: Տեղակալ եք, բանակցությունները սկսվել են փեսրվարին, մենք երկու ռաուներ իրականացրել ենք, և նպատակ ենք ունենում, որդեսգի 2013 թվականին ավարենք բանակցությունները, թեև նախատեսված է դրանք ավարտել 2014-ին»:

Եվրասիական միության շրջանակներում նույնպես վարչապետի կարծիքով անհրաժեշտ է երկխոսություն և համագործակցություն, ֆանի որ սա նոր ձեռնարկող միություն է, և դեռևս մենք անհատներ ենք գնում, թե ադազայում ինչ ձեռնարկներով է լինելու համագործակցությունը: Ձանի որ Ռուսաստանի Դասությունը, Դազայասանը, Բելառուսը իրենց լիազորություններից մի գալի մաս արդեն զիջել են նոր ձեռնարկում Մախային միությանը և Եվրասիական հանձնաժողովին, դա նշանակում է, որ սնեստական հարցերի շուրջ երկրորդ բանակցություններ սկսելիս այդ երկրների հետ հղում է կատարվում: Սազվում է, որ բազմաթիվ հարցեր սկսվել ենք երկրորդ չի կարող

երկրորդ մանի ֆորմատով Հայաստանի հետ մենք կատարել, այդ հարցերը դեք է մենք կատարել նոր ձեռնարկող եվրասիական ֆորմատի հետ:

Սա այս նոր իրողությունները երկ հասցրեց հանրությանը իր դասախանցելով, փաստորեն նշելով Եվրասիական միության հետ Հայաստանի հարաբերվելու անխուսափելիությունը:

Հայ-ռուսական միջկառավարական հանձնաժողովի միատարր ժամանակ Հայաստանը ստորագրել է մի համաձայնագիր, որը նկարագրում է, թե ինչպես ենք մենք կարգավորելու մեր հարաբերությունները ռազմավարական գործընկերոջ՝ Ռուսաստանի Դասության հետ: Ըստ վարչապետի՝ այդ փաստաթղթում այն դրույթները, որոնք վերաբերում են մախային հարաբերություններին կամ այն հարաբերություններին, որոնցում այդ երեք երկրները հրաժարվել են իրենց իրավասություններից՝ դրանք արդեն հանձնելով նոր կառույցին, հղումներ են անում, որ այդ հարցերի շուրջ մենք դեք է ուղղակի հարաբերություններ ունենանք արդեն ձեռնարկում նոր մարմնի հետ: Այն-

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԻՑ
Հասարակութան ԻԱ սարի
Հիմնադիր և իրարակալիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԻՑ» ՍՊԸ
Երեւան 0010, Հանրապետութան 47
e-mail: azg@azg.am, azg2@arminco.com
www.azg.am

Ղեկավար խմբագիր
ՅԱՎՈՒԲ ԱԿՏԻՔԵԱՆ հեռ. 060 271117
Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՆ ԳՎԱԿԱՆԱՆ հեռ. 060 271113
Հավատարմութիւն (զովագր) հեռ. 582960
060 271112
Լրագրողների սեմեակ հեռ. 060 271118
Հանրակազմ. ծառայութիւն հեռ. 060 271115
Շուրջօրեայ լրատվական ծառայութիւն
հեռ. 060 271114, 010 529353
Հանրակազմային ծառայութիւն՝ «Ազգ» թերթի

Թերթի միութիւնի ամբողջական թէ մասնակի արտատրամները սղագիր մասնակի միջոցով, ռադիոհեռուադիտարկութան կամ համացանցով, առանց խմբագրութան գրաւոր համաձայնութան խստի արգելում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւամբի մասին օրենքի: Նիւթերը չեն գրախոսում ու չեն վերադարձում:
Գ ատով յորդանները գովազդային են, որոնց թովադարկութան համար խմբագրութիւնը դասախանասութիւն չի կում:

«AZG» Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 60 271117
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

ԱԶԳ

Ամօցուդարձ

ԿՊՈՎԱԼԻՉՍԻՍ...

Աւխարհի վերջի այդ մեկ հաւտիկ օրը

«Ազգ»-ի երեկվա համարում գրել էինք, որ Նուբարաբեյի զորանասի նախկին զինծառայող Արթուր Զոչարյանի ընտանիքը որդու մահվան մեջ մեղադրում է զորամասից նախարարությանը: Ընտանիքի անդամները հավաստիացնում են, որ Արթուրին փրկել է չի օգնող ՊՆ-ի խոստացած ֆինանսական օժանդակության ուժեղացումը: Որ հնարավոր էր Արթուրի կյանքը փրկել, Զոչարյանների ընտանիքին հավաստիացրել են Մոսկվայի բժիշկները՝ հավելելով, որ հիվանդությունը սրվել է ու հասել գագաթնակետին:

համար, սակայն արել ենք այն, ինչ կարողացել ենք», ասաց նախարար Օհանյանը: Զոչարյանների ընտանիքը չի հերքում, որ նախարարությունը աջակցել է իրենց, սակայն, վերջին պահին, շուրջ մեկ ամիս, նախարարության այս ստեյակից այն ստեյակը վազելուց, լրացված ժողովների բարձրացման արդյունքից ելք գտնող ծախսերից հետո: Նախարարությունը աջակցել է, սակայն՝ ուժեղացրել: Արթուր Զոչարյանը տարաբան էր արյան սուր հիվանդությամբ, ելք գտնող համար անհրաժեշտ էր 67.000 ԱՄՆ դոլար: ՊՆ-ն նախ խոստացել է օգնել, հետո հայտարարել է, որ իրենց վրա հոյս չընեն,

ղացիների բուժման հարցերը են: «Յավով, մե՞նք դեռ ունենք սահմանափակ բնակավայրեր, որոնք հրաձգության են ենթարկվում հակառակորդից, բայց դե՞մք էլ անենք՝ եթե փողափախության անօրինակ զինամասերից հետո, որոնց ազդեցությամբ մոլորակը կործանման է ենթարկվել: X կամ Նիբիրու մոլորակի լուրերն այնքան երջանազեղ են, որ խեղճը երեկ մոլորակեց, անհետացավ: Սի Երիսասարդ հեռուստատեսային այստիսի հաղորդման ազդեցությամբ հուսահատ ու սպանողանք են լուրերը առում է՝ էլ ինչ իմաս ունի որեւէ բան ձեռնարկել կամ անել, միեւնոյն է, աւխարհի վերջը շուրջ գալու է: «Չավա՞ստե՞ս»», հարցրի: Գնաստե՞ք՝ վկայելով դիտարկում հեռուստաֆիլմի կարգերն ու զիջակականների խոսքերը: Խեղճը առաջին անգամ էր լսում այս մասին: Կեսկասակ երբ Discovery-ի վերջ ակնարկած ֆիլմի մասին գրեցի մանկեսրահայ բարեկամիս, հունուրային մի երկուսը սացա, թե՛ մի՞թե դու էլ են ամերիկյան այդ հիմարությունների ազդեցության տակ՝ փող են աւխաստում:

Նախարար Օհանյանը՝ զինվորի մահվան առնչությամբ. «Արել ենք այն, ինչ կարողացել ենք»

սիսի նոր երջանի զինավանդի բացման արարողությանն անդրադարձել է իր դեկավարած գերատեսչությանը հասցեագրված մեղադրանքներին՝ ընդօրինակ, որ Արթուրի հիվանդության նշաններն ի հայտ են եկել ծառայության ընթացքում, սակայն, ամենայն հավանականությամբ, զինվորի առողջական խնդիրն ավելի վաղ է ծագել: Նախարարությունը հիվանդության հայտնաբերման առաջին իսկ օրվանից արել է հնարավոր ամեն ինչ Արթուրի կյանքը փրկելու համար: «Այժմ լուրեր են դառնում, թե զորամասում նախարարությունը զինվորի բուժման համար միջոցներ չի ձեռնարկել: Դա այդպես չէ: Թեպետ նախարարությունը չունի միջոցներ զինծառայողների բուժման արեղծարար կազմակերպելու համար, այնուամենայնիվ նախնական գումար հասկացվել է Մոսկվայում զինվորի բուժումը համաձայն կազմակերպության, կնքվել է դիմումագիր, որով դասավորվել էին վճարել մնացած գումարը: Ոչ մի խնդիր չի եղել, սակայն հիվանդությունն այնպիսին է, որ կասարվեց այն, ինչ կասարվեց: Մե՞նք վե՛սացած ենք կասարվածի

հետո հավելել են, որ կրամարդեն 3 միլիոն դրամ, իսկ ավելի ուշ հավաստիացրել են, որ կոճանդակներն են կիրառված վիրահատության ամբողջ ծախսը, հավաստիացնում են զինվորի հարազատները: Նշենք նաեւ, որ Նուբարաբեյի զորամասում ծառայությունն անցած Արթուրի հիվանդությունն ի հայտ է եկել սեպտեմբերի վերջին: Բարեխիղճ ծառայության համար Օհանյանը Զոչարյանին դարգեւատրել է: Նախարարը նաեւ շնորհակալ է, որ երբ ծառայողական դասակարգումներն են կատարվում կամ սահմանների դրամականության ժամանակ զինծառայողը զոհվում կամ վիրավորվում է, օրենքով սահմանված կարգով դասակարգումը նրան գումար է թափանցում, սակայն այդ օրենքը չի առաջնորդում փողափախության անձանց վրա: Այսինքն՝ սահմանափակ գումարի բնակիչները հակառակորդի կրակոցից վիրավորվելու դեպքում որեւէ կերպ ապահովագրված չեն կամ արտոնություններ չունեն: Այս ֆոնին նախարարը խոստացավ, որ իր վերահսկողության տակ կրկին Արթուրեզանի ԶՈՒ-ից հրադարարի ռեժիմի խախտումների հետևանքով վիրավորված գյու-

որոնցից երեքը՝ փողափախակալ անձինք: Նախարարը երեք անդրադարձել է նաեւ զորակոչի ուղղությամբ արվող աւխաստումներին: Նախարարի մեկնաբանությամբ՝ զորակոչի ընթացքը մեզապես բարելավման մեջ է, եւ այս արվող գործնաչափն եւ առանցքային գորակոչներն աղյուսակային են, որ այդ առումով արին առանձնահատուկ է: «Կարողացանք զսնել այն թերությունները, որոնք դեռ են կան, եւ համադասասխան օպերացիան հետախուզական աւխաստումների միջոցով կարողացանք ազդել այն կառույցների եւ անձանց վրա, ովքեր իրականացնում են կցագրման, բժշկական հետազոտման աւխաստումներ եւ բաշխումը ըստ գործառնային: Ես ունեմ հավասարիմ զինծառայողներ, ովքեր ընդգրկված են օպերացիան հետախուզական աւխաստումների մեջ, եւ նրանց համար սկզբում է, որ զորակոչի գործում գրեթե խախտումներ չկան: Նրանք ինձ առում են, որ ամում են հնարավորը, որդեսպի մուլ-միսկ մեկ անձ չկարողանա փորձել կաշատակերության միջոցով այս կամ այն խնդիրը լուծել»:

ՀԱՍՏԻՎ ՀԱՐՈՒՅՈՒՄԵՐ

ամբողջի հեղանակյան մեծիծաղն ու հիստերիկ ծիծաղը խլացնում է ասվածը. քիչ անց ամենը՝ ծիծաղն ու մեծիծաղը, ֆե՛՛՛՛ն ու լուրխությունը ջրամույն էին արդեն: Մարդկային կյանքը արունակվեց իհարկե, եւ Նոյի աղա՛վմին վերադարձով ձիթեմու կանաչ էփը կտուցին: Վերնույն Ֆիլմերն ու հաղորդումները՝ մանավանդ զիջական փաստարկների վրա կառուցված եւ զիջության լեզվով երեւոյթները ներկայացնող, ամենամահավաստի վրա անգամ ներգործում են: Դա չարակամ է՝ մարդկային հոգեբանության վրա բոլորից շատ ազդեցություն ունենում են սուր-զգայական, էֆգիստեցիալիստական, էֆստեմալ վիճակներ արահայտ սյուժեներ, դասարարություններ: Այստիսի բովանդակությամբ զբերող սովորաբար դառնում են բեւոթելւթներ, դրանց տղաբորությունը յանդակ, անգամ հարյուրավոր միլիոնների է հասնում: Նմանապես ամենադիտարկվող եւ եկամտաբեր ֆիլմերը հիմնականում ֆիլմ-կասասրո՛՛ն ժանրն են դասկանում («Արմազեթըն», «2012», «Օր՝ վաղվան հաջորդող»- A Day after Tomorrow) եւ այլն): Այսպէս սցենարներին երբ նախորդում են կամ զուգահեռ ընթանում են զիջական փաստերով, մուլ-միսկ բացահայտ տեսլորդիստական հաղորդումներ, կրթն ու հետաքրքրություններն ավելի բորբոխում են, սրվում են նաեւ վախը, սղախումը, թե՛ տեսնես 2012-ի դեկտեմբերի 21-ի առավոտը ինչպէս կբացվի, կամ

կում են մնալ այդտիսին: 2012-ի դեկտեմբերը, ահավասիկ, ընթացի մեջ է. հետաքրքարական է՝ ինչ են գզում ու մնասծում հարյուրավոր այսոսոյք հեռուստահաղորդումներ, հողվածների ու ֆիլմերի հեղինակները, ովքեր սզզնաողով համակեցին միլիոնավոր մարդկանց սրերը: Իրոք, փո՛ղ էին աւխաստում կամ նեյսինզ սարում: Իսկ ինչն էին լուծում աւխարհի հեղինակավոր զիջական կեմսրոնները: Այս ֆոնի վրա հետաքրքարական էր դեկտեմբերի նախօրէին «Արմէնտեսի» սարածած հաղորդագրությունը՝ ՆԱՍՍ-ի կայիի հողումով: Մեջբերենք. «2012 թվականին աւխարհի վերջը չի լինի: Մեր մոլորակը միանգամայն կարգին վիճակում է եղել ավելի քան 4 միլիարդ սարի, եւ այն ղմնումները, թե շուրջ վրա կհասնի աւխարհի վերջը, ոչ մի զիջական հիմք չունեն»:

Մայրաքաղաքը դատարանում է ձմռանը

Ամփոփելով սարվա ընթացքում կասարված աւխաստումները՝ Երեւանի փողափախարանի աւխաստակազմի կոմունալ սնետեսչության վարչության րե՛ս Կառլեն Դազարյանը շնորհակալ է, որ մայրաքաղաքում կասարվել են բզզմարնակարան շենքերի հարթ են թեփ սանիքների վերանորոգում, նորոգվել է 15.000 զծամե՛ր ջրքափ խողովակ: Մայրաքաղաքի բզզմարնակարան շենքերի մուստերի վերանորոգումը Դազարյանն անվանում է աննախարեղ: Նորոգվել է 1315 շմանուս: Փողոցային լուսավորության անցկացման արդյունքներն էլ վարչության րե՛սն անվանում է զոհացուցիչ: Անձրեւաջրերի կուսակումները բացառելու նողասակով կառուցվել է 2818 մե՛տր ընդհանուր երկարությամբ անձրեւասար: Աղբարության իրականացումն, ըստ Դազարյանի, բավարար է: Ձաղափ երկրորդական փողոցներում աղբահանությունն անցկացվում է 2-3 օրը մեկ անգամ, իսկ կեմսրոնական փողոցներում՝ ամեն օր: Ներկա դրությամբ վարչության օրակարգային հարցը ձմռան նախադասարարությունն է: Ձե-

Դեռես անձրեւ է գալիս

ավորվել են օպերացիան շարունակողները, կազմվել է համադասասխան ֆարսեզ: «Ձմռանը լուրջ խնդիրներ չեն առաջանա», հավաստիացնում է Դազարյանը՝ շնորհակալ, որ արդեն հավաքազվել է 1000 տոննա աղ, 1600 խմ ավազ, 260 միավոր սեխնիկա, որդեսպի ձյան սեղումների ժա-

մանակ կարողանան աղախովի փողոցների մարդկայինը: Բացի հիմնական աւխաստողներից ղայմամագրային հիմունքներով աւխաստողների խմբեր են ձեւավորվել, որոնք դե՛մք է սանսիարական աւխաստումներ կասարեն: <

Մայաթ-Նովայի 300-ամեակը Նիւ Եորքի Ս. Նահասակաց դպրոցում

Օրերս Նիւ Եորքի Սրբոց Նահասակաց ամենօրեայ վարժարանի Գալուստեան սրահում մեծ շուքով նշուեց Մայաթ-Նովայի ծննդեան 300-ամեակը: Յերեկոյնը բացեց վարժարանի սնօրէնուհի **Զարմինէ Պողոսեանը**, որը սահիկների ցուցադրութեամբ ներկայացրեց Մայաթ-Նովայի կեանքն ու ստեղծագործական ուղին: Այնուհետեւ ներկայացրեց գեղարուեստական բաժնի յայտագիրը: Առաջինը ելոյթ ունեցան վարժարանի աւարական դասարանի աւակերները, որոնք Մայաթ-Նովայի երաժշտութեան հետ դարձելով սրահ մասն` մեծ աշուղի սիրած «կրակի գոյն» հայկական սարագներ հագած: Աղա բեմ բարձրանալով ողջունեցին եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ` **Տէր Աբրահամ Զինյ. Սալխասեանը**, Հայ Կաթողիկէ համայնքի նորահասակ հովիւ` **Յոգե. Թովմաս Վրդ. Կարաղեանը**, դասուոյ հիւրերն ու մշակութասէր ներկայացրեց: Աղա ներկայացուցին Մայաթ-Նովայի «Գիր սիրէ, դպրան սիրէ, սաֆար սիրէ» բանաստեղծութիւնը (երկերգու):

Յայտագրին երաժշտական բաժինը սկսաւ Մայաթ-Նովայի երգերով մեծոց սողանալով **Յամիկ Մէլխասեանի** կատարողութեամբ եւ **Նուարէ Տասուրեանի** նուագակցութեամբ: Յաջորդաբար Մայաթ-Նովայի մի շարք բանաստեղծութիւնները հնչեցին երեանի **Գ. Սունդուկեանի** անուն թատրոնի նախկին վասակաբան դերասանուհի եւ «Սփիւռքի Ձայն-VOAD» հեռատեսիլային կայանի սնօրէնուհի **Կարինէ Զոյարեանի** կատարմամբ: Փոխնիփոխ նոյն ստեղծագործութիւնները անգլերէնով կարգաց հայն

մայնիս ծանօթ ասումնոք եւ բեմադրիչ **Լուսինէ Երզնէանը**: Տաղանդաւոր դասակազմարուհի **Կարինէ Պողոսեանը** իր խրատական մեկնաբանութեամբ ներկայացրեց Աննո Բարազանեանի «Էլեկիան» հրամանները: Յայտագրի աւարտին երեկոյն **Կարինէ Սալխասեանին** մասնակցութիւնը իր գեղեցիկ սողանալով ծայրով հաճելի ու տղամարդիկ յայտագիրը: Առաջինը ելոյթ ունեցան վարժարանի աւարական դասարանի աւակերները, որոնք Մայաթ-Նովայի երաժշտութեան հետ դարձելով սրահ մասն` մեծ աշուղի սիրած «կրակի գոյն» հայկական սարագներ հագած: Աղա բեմ բարձրանալով ողջունեցին եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ` **Տէր Աբրահամ Զինյ. Սալխասեանը**, Հայ Կաթողիկէ համայնքի նորահասակ հովիւ` **Յոգե. Թովմաս Վրդ. Կարաղեանը**, դասուոյ հիւրերն ու մշակութասէր ներկայացրեց: Աղա ներկայացուցին Մայաթ-Նովայի «Գիր սիրէ, դպրան սիրէ, սաֆար սիրէ» բանաստեղծութիւնը (երկերգու):

Յայտագրին երաժշտական բաժինը սկսաւ Մայաթ-Նովայի երգերով մեծոց սողանալով **Յամիկ Մէլխասեանի** կատարողութեամբ եւ **Նուարէ Տասուրեանի** նուագակցութեամբ: Յաջորդաբար Մայաթ-Նովայի մի շարք բանաստեղծութիւնները հնչեցին երեանի **Գ. Սունդուկեանի** անուն թատրոնի նախկին վասակաբան դերասանուհի եւ «Սփիւռքի Ձայն-VOAD» հեռատեսիլային կայանի սնօրէնուհի **Կարինէ Զոյարեանի** կատարմամբ: Փոխնիփոխ նոյն ստեղծագործութիւնները անգլերէնով կարգաց հայն

մայնիս ծանօթ ասումնոք եւ բեմադրիչ **Լուսինէ Երզնէանը**: Տաղանդաւոր դասակազմարուհի **Կարինէ Պողոսեանը** իր խրատական մեկնաբանութեամբ ներկայացրեց Աննո Բարազանեանի «Էլեկիան» հրամանները: Յայտագրի աւարտին երեկոյն **Կարինէ Սալխասեանին** մասնակցութիւնը իր գեղեցիկ սողանալով ծայրով հաճելի ու տղամարդիկ յայտագիրը: Առաջինը ելոյթ ունեցան վարժարանի աւարական դասարանի աւակերները, որոնք Մայաթ-Նովայի երաժշտութեան հետ դարձելով սրահ մասն` մեծ աշուղի սիրած «կրակի գոյն» հայկական սարագներ հագած: Աղա բեմ բարձրանալով ողջունեցին եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ` **Տէր Աբրահամ Զինյ. Սալխասեանը**, Հայ Կաթողիկէ համայնքի նորահասակ հովիւ` **Յոգե. Թովմաս Վրդ. Կարաղեանը**, դասուոյ հիւրերն ու մշակութասէր ներկայացրեց: Աղա ներկայացուցին Մայաթ-Նովայի «Գիր սիրէ, դպրան սիրէ, սաֆար սիրէ» բանաստեղծութիւնը (երկերգու):

Յայտագրին երաժշտական բաժինը սկսաւ Մայաթ-Նովայի երգերով մեծոց սողանալով **Յամիկ Մէլխասեանի** կատարողութեամբ եւ **Նուարէ Տասուրեանի** նուագակցութեամբ: Յաջորդաբար Մայաթ-Նովայի մի շարք բանաստեղծութիւնները հնչեցին երեանի **Գ. Սունդուկեանի** անուն թատրոնի նախկին վասակաբան դերասանուհի եւ «Սփիւռքի Ձայն-VOAD» հեռատեսիլային կայանի սնօրէնուհի **Կարինէ Զոյարեանի** կատարմամբ: Փոխնիփոխ նոյն ստեղծագործութիւնները անգլերէնով կարգաց հայն

Օրերս Երեւանում կայացավ ոգեկոչման երեկո՝ Հարություն Դելլալյանի 75-ամյա հոբելյանին նվիրված համերգը, որտեղ հնչում էին նաեւ Կոմիտասի գործերը: Ընթերցողների ու շահաբաշխների ներկայացումում հարցազրույցը «Տաղարան» հնագույն երաժշտության համույթի ղեկավար Սեդրակ Երկանյանի հետ:

կյանքի վերջին երեք տարիներին) երաժիշտ կատարողներից մեկը, որ կարող էր ամեն մի կատարողական մանրամասնի առումով անմիջականորեն կիսվել հեղինակի հետ, զգալ ու արդիւ հեղինակային մտքերն ու մտնումները: Հարությունի հետ ծանոթանալուց ի վեր ես իմ մեծահասակներգերում, որոնք դասակարգաւ, գրեթէ մշակութային ներառել են նրա սոնա-

դի՝ հայ ժողովրդի դասական իրադարձությունների, դրամաների, աղեսների, հույսի եւ լույսի դասմիջը, թարգմանիչը, ավետարանիչը: Դրանով հանդերձ, իրավամբ ձեռք բերելով համազգային ու համամարդկային հնչողություն, դառնալով ողջ մարդկության սեփական անդրադարձը:
- **Ի՞նչն էր Ձեր համար հասկալից իրադարձան Հարություն**

Սեդրակ Երկանյան

«Մոյն համերգը ինչ համար կարծես մեր հոգիների երկխոսության առիթ լինէր»

Տղ մվիրված Կոմիտասին, ուր էլ որ մվազած լինեմ` Հայաստանում, նախկին խորհրդային երկրներում, զանազան այլ երկրներում:
- **Հարություն Դելլալյան-կոմպոզիտորը ունեցավ կարճ կյանք եւ քիչ գործեր հասցրեց գրել, որոնք ըստ իս, այդուհանդերձ, հրաշալի ստեղծագործություններ են:** Այսօր արդեն շատերն են շեղեկանում այդ սաղանդավոր մարդու մասին: Ի՞նչն էր Ձեր համար նրա գործերը ավելի լայն տարածում գտնեցին:

Տղ մվիրված Կոմիտասին, ուր էլ որ մվազած լինեմ` Հայաստանում, նախկին խորհրդային երկրներում, զանազան այլ երկրներում:
- **Հարություն Դելլալյան-կոմպոզիտորը ունեցավ կարճ կյանք եւ քիչ գործեր հասցրեց գրել, որոնք ըստ իս, այդուհանդերձ, հրաշալի ստեղծագործություններ են:** Այսօր արդեն շատերն են շեղեկանում այդ սաղանդավոր մարդու մասին: Ի՞նչն էր Ձեր համար նրա գործերը ավելի լայն տարածում գտնեցին:

Դելլալյանի հետ շփումների ընթացքում:

- Մոյն համերգը ինձ համար կարծես մեր հոգիների երկխոսության առիթ լինէր: Ես վստահ էի, որ Հարությունի ոգին ճախրում էր դահլիճում. մեր կատարողներիս գլխավերեւում. եւ իր գոհունակ ժողովով փառաբանում մեզ՝ կատարողներին: Իմ կյանքում կան մարդիկ, որոնք դարձել են իմ ճանադարձի մշակակների ուղեկիցները, դրանք իմ ծնողներն են, հասկալից իմ մեծ մայրը՝ Տասու, դասուսանուհի ուսուցչուհի: Այս մեծիմաստ իր ուրույն եւ անկրկնելի աշխարհով միացավ նաեւ Հարություն Դելլալյանը՝ թե՛ որդես մարդ, թե՛ որդես, մանավանդ, կոմպոզիտոր:

ՄԱՐԹՈՒՐ ԳՈՒԿԱՅԱՆ

- **Որդես այդուհանդերձ վերոհիշյալ համերգով կարծես թե յուրօրինակ սկիզբը դրվեց Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցին ընդհանուր միջոցառումների շարքին:** Կիսուրեթին մեր ընթերցողներին ներկայացնել Ձեր տպավորությունները:

- Դելլալյանի գործերը արժանորեն դիմում են արժանի կատարման. ոչ միայն մեզանում` Հայաստանում, այլ նաեւ արտասահմանյան երկրներում: Դրա համար հարկավոր են իր երաժշտությանը անվերադասելի մվիրված երաժիշտներ, կատարողներ, որոնք իրենց անձնական մվիրումի ներուժով կկարողանան տարածել եւ ունկնդիրների առավել լայն շրջանակների ծանոթացնել, դրողազանդել, իմ կարծիքով, մեր ժամանակների ամենաիտեսաբարակ կայ մարդկայիններից մեկի արվեստը:

- **Ո՞րն է Հարություն Դելլալյանի դերը հայ մշակույթի համար:**
- Դելլալյանի արվեստը, որքան մեղ անձնական մարդկային հույզերի, խոհերի, մտածումների կրողն է, ավելիով բազմադասակավելով դառնում է մի ողջ ժողովուրդի գալուստը» մեր հիմնավոր ժողովրդի ծոցից ելած մի մարգարեություն է:

Փինասիսիսի հոգեւոր գործը

Նյութի գերիշխանության ներքին զգնվող սոցալական հասարակության մեջ հեծ է հանդիմել հոգեւոր արժեքները գնահատող մարդկանց, իսկ դրանի հետ գործ ունեցող բանկային ծառայողների շրջանում, թվում է, դա անհնար է: Բայց Գրիգոր Մովսիսյանը լինելով «Արմավիսթան»-ի ֆինանսական սնօրէն ու իր գործի գիտակը, արդուն է նաեւ հոգեւոր կյանքով, եւ դժվար է ասել, թե իրականում մտաւ ո՞ր կողմն է ավելի ծանր կշռում իր էության մեջ: Նա ամեն օր Սուրբ Էջմիածնի Սայր սաճարում դարձաւ ծանոթություններին, կազմակերպում է արժանի դերի լեռներում թափված մեր հրաշք եկեղեցիները, լուսանկարում եւ ամենիս ուսուցողությունն է հրավիրում վթարային վիճակի, խնամքի կարոս եւ շատերին էլ անհայտ եկեղեցիների վրա ...:

թյուն է՝ մվիրված հեթանոսական աստուծուն: Եվ ահա, Մեծ Պահիք շրջանում դասուցողությամբ զուգահեռ ասվածաբանական վերընթերցումները նրան հանգեցրել են այն մտքին, որ բանաստեղծությունը խտրաբան է Սուրբ Գրիգոր յուրօրինակ այն հայտնությունն է մեր Տիրոջ երկրորդ գալուստյան, Նրա արդար դասասանի իրականացման եւ լուսեղեն մկարագրի:

Ընթերցելով գիրքը նախ զարմանք եւ արդուն, որ միջ օրս որեւէ անդրադարձ չի եղել բանաստեղծության առնչությամբ Սուրբ Գրիգոր, արժանում եւ կարեւորում են Մովսիսյանի գործը: Իսկ հետո արդեն սկսում եւ խորհել, արդյո՞ք Ասվածաբանն է իր ազդեցությունը թողել ստեղծագործության վրա, թե՞ երգ-բանաստեղծությունն առաջինը թողնել սկսած մեր Պատմահայրն է որոշակի սուրբգրային երանգավորում սվել նրան: Գուցէ մարդկության բնօրրան բիրիկական մեր Արարտ երկրի մարդկային խոսքն ու բանն է իր միասնական հնարավոր հետքը թողել բուն Ասվածաբանի վրա: Գրիգոր Մովսիսյանը նույնպէս շատերն է իր հայտնում այս առումով, այն թողնելով ընթերցողներին, սակայն տպավորությունն այն է, թե այնուամենայնիվ նա հակված է կարծելու, որ իր իսկ խոսքերով՝ «այս փոքրիկ բանաստեղծության միջոցով մեր շուրթերով անդրադարձնեցրած Հիսուս Արիստոսի երկ-

րորդ գալուստը» մեր հիմնավոր ժողովրդի ծոցից ելած մի մարգարեություն է:

Գրիգոր Էջերը մկարագրված են գեղանկարիչ Մայիս Մխիթարյանի կողմից: Այստեղ դիմում է հիշել շնորհաբան մկարչի իրագործմամբ Գրիգոր Մովսիսյանի մեկ այլ ուսուցողական մասնից: Օճակով Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցու բեմի վարագույն իր եզակի շեղծությամբ շատերին է հիացնում: Նրա վրա ստեղծագործված են հինգ հրեշտակներ՝ բերվելներ եվ սերվելներ՝ խոսող, ամենաշատ շախմատով ու թիչիքի դասասանող վեցական թելերով: Վարագույնը երգույն է՝ կարմիր, կապույտ ու ծիրանագույն: Իսկ հետաքրքրական այն է, որ վարագույնի գունային այսպիսի ընտրությունը Մովսիսյանը կատարել է հենց Ասվածաբանից, ուր Բարձրալը դասվիրում է Մովսես Մարգարեին կառուցելու առաջին աղոթատեղին: «Նրբաիւս բեռեզիգ, կապույտ, ծիրանի եւ կրկնակի կարմիր կսալից սաւ շատերն էլ վարագույնով խորան կը դասաստես: Այն կը զարդարես ստեղծագործ բերվելներով» (Ելից 26:1):

Հաջողություն մարթնք Գրիգոր Մովսիսյանին իր հետագա գործունեության մեջ՝ ֆինանսական թե ազգային-հոգեւոր բնագավառներում, եւ թող շատերն նրա գործերն ի շահ հայադասիկան մեր եկեղեցու:

ՄԱՐԹՈՒՐ ԳՈՒԿԱՅԱՆ

«Շարժվելով առաջ...»

«Նարեկացի» արվեստի միությունում այս անգամ «Մանան» մանկադասական, կրթամշակութային կենտրոնի սաները ներկայացրեցին լուսանկարչական աշխատանքները՝ «Շարժվելով առաջ...» խորագրով:

Ցուցադրված էին չորս ասուցյակ լուսանկարչական աշխատանքներ՝ ֆոտոժուռնալիստիկայի ստուդիայի 11-19 տարեկան դասական լուսանկարիչների կողմից, որոնք արված էին ոչ միայն ժամանակակից թվային ֆոտոսխիկներով, այլեւ հին ժողովրդական խցիկներով: Ի դեպ, սեւ ու սոխակ լուսանկարները երեխաներն իրենց ուժերով, ստուդիայի լաբորատորիայում երեւակել եւ տպագրել էին: Ցուցահանդեսին ներկայացվեց նաեւ անիմացիոն ստուդիայի աշխատանքները՝ ֆիլմեր ստեղծված ամենատարբեր տեսիլական միջոցներով, ավազով, կրճած դասկերերով, փեփսիլացիոն տեսնուղգայով:

Ցուցադրված էին չորս ասուցյակ լուսանկարչական աշխատանքներ՝ ֆոտոժուռնալիստիկայի ստուդիայի 11-19 տարեկան դասական լուսանկարիչների կողմից, որոնք արված էին ոչ միայն ժամանակակից թվային ֆոտոսխիկներով, այլեւ հին ժողովրդական խցիկներով: Ի դեպ, սեւ ու սոխակ լուսանկարները երեխաներն իրենց ուժերով, ստուդիայի լաբորատորիայում երեւակել եւ տպագրել էին: Ցուցահանդեսին ներկայացվեց նաեւ անիմացիոն ստուդիայի աշխատանքները՝ ֆիլմեր ստեղծված ամենատարբեր տեսիլական միջոցներով, ավազով, կրճած դասկերերով, փեփսիլացիոն տեսնուղգայով:

Նշենք, որ «Մանան» մանկադասական կրթամշակութային կենտրոնը գործում է 1995 թ.-ից, զբաղվում է երեխաների ստեղծա-

Ինչպէս շարադրված է գրում, հեղինակին երկար ժամանակ հանգիստ չի սվել այն միջոց, թե «Վահագնի ծնունդը» բանաստեղծությունը դյուցազնեղծու-

ՄԱՐԹՈՒՐ ԳՈՒԿԱՅԱՆ

ՄԱՐԹՈՒՐ ԳՈՒԿԱՅԱՆ

Եվրոպայի չեմպիոն Ռուսաստանի հավաքականի կազմում

Չորիկ Պողոսյանն արժանացավ փոքր բրոնզե մեդալի

Իսրայելում ընթացող ծանրամարտի Եվրոպայի առաջնությունում Պողոսյանը ավարտեցին մինչև 69 կգ քաշային ծանրորդները: Մինչև 23 օրական ծանրորդների մրցավեճում գերազանց հանդես եկավ Ռուսաստանը ներկայացրած Արմեն Ալեքյանը, որը երկամարտի 317 կգ (142+175) արդյունքով նվաճեց Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը: Արմենը վստահ կասարեց բոլոր 6 մրցեցումներն էլ ու արժանիորեն դարձավ չեմպիոն: Պոկուն վարժությունում նա 142 կգ-ով արժանացավ արծաթե մեդալի: Ոսկին նվաճեց ռուսաստանցի Ֆելիս Խաչիբեկովը, որը ցույց տվեց 145 կգ արդյունք: Իսկ հրում վարժությունում Ալեքյանի արդյունքը լավագույնն էր ու նա փոքր ոսկե մեդալ նվաճեց:

Չորիկ Պողոսյանը փոքր բրոնզե մեդալի էր արժանացել 5-րդ տեղը: Պոկուն վարժությունը Չորիկը սկսեց 130 կգ-ից, առաջ հաջողությամբ բարձրացրեց 135 կգ-ը, իսկ 138 կգ-ը հաղթահարել չկարողացավ: Այս վարժությունում հայ ծանրորդը գրավեց 5-րդ տեղը:

Նա ավելի հաջող հանդես եկավ հրում վարժությունում: Ճիշտ է, 3 մրցեցումներից միայն մեկը Պողոսյանը հաջող կասարեց՝ բարձրացնելով 165 կգ, սակայն դա էլ բավարար էր փոքր բրոնզե մեդալ նվաճելու համար: Նույնօրի արդյունք էին ցույց տվել նաև ռուսաստանցի Ֆելիս Խաչիբեկովը և Չորիկ Պողոսյանը:

Պոկուն վարժությունում նա հաջող կասարեց առաջին 2 մրցեցումները՝ հաջողությամբ բարձրացնելով 125 և 130 կգ: Այդ ար-

դյունքն ամենացածրն էր մասնակիցների մեջ: Հրում վարժությունում էլ առաջին մրցեցումները բարձրացնելով 160 կգ, Վլադիկը չկարողացավ իրեն ենթարկել 165 կգ-անոց ծանրաձողը:

Չեմպիոն հռչակվեց ադրբեջանցի Ֆիրդուս Գուլիեյը, որը երկամարտում ցույց տվեց 316 կգ (136+180) արդյունք: Նա փոքր ոսկե մեդալ նվաճեց նաև հրում վարժությունում, իսկ Պոկունում 4-րդն էր: Այս վարժությունում լավագույն արդյունքը ցույց տվեց վրացի Գեորգի Լուսաբանի երկամարտի 310 կգ (143+167) արդյունքով դարձավ բրոնզե մեդալակիր: Իսկ արծաթե մեդալը երկամարտի 314 կգ (142+172) արդյունքով բաժին հասավ մոլդովացի Արսյուն Պիտային:

«Չեմպիոն» ու «Այաֆսը» Եվրոպայի լիգայի ուղեգիր նվաճեցին

Ֆուտբոլի չեմպիոնների լիգայի 4 խմբերում ավարտվեցին խմբային մրցաշարի հանդիպումները: Վերջնականապես հայտնի դարձան այն 8 երջանիկ թիմերը, որոնք Պոկուն վարժությունում չեմպիոնների գավաթի համար: Խմբերում 3-րդ տեղը զբաղեցրան և կարողանան Եվրոպայի լիգայի մրցաշարում:

Ա խմբում երկու առաջատարների՝ ՊՍՎ-ի և «Պոկուն» մրցավեճում մնում էր որոշել, թե թիմերից որ մեկն է գրավելու առաջին տեղը: 2 թիմերն էլ ժամկետից օրս նվաճել էին հաջող փուլի ուղեգիրը: Հաջողությունները ուղեկցեց ֆրանսիացիներին, որոնք հաղթելով 2-1 հավաքով, օրջանցեցին «Պոկուն» և մրցաշարում ավարտեցին 1-ին տեղում:

Զագրեբում տեղի ու կիտի դիմադրականների մրցավեճում այլևս ոչինչ չէր որոշում: «Դինամոն» աղափակվել էր իր տեղը Եվրոպայի լիգայի մրցաշարում: Իսկ դաժի սերերը մինչ այդ հանդիպումը դեռևս միավոր չէին վասակել: Այդ խաղում էլ Չագրեբի «Դինամոն» հայտնվել էր մարտության վստահ առջե: Առաջին խաղակեսի ավարտին հյուրերից 3 արդյունքով առաջ էր մղել կիտի «Դինամոն»։ Եվ միայն ավելացված ժամանակի 5-րդ րոպեին դաժի սերերը, իրացնելով 11 մ հարվածը, խուսափեցին մարտությունից և առաջին միավորը վասակեցին:

Բ խմբում էլ մնում էր որոշել 1-ին տեղի հարցը: Խմբի հաղթող դարձավ գերմանական «Շալկե-04-ը», որը հյուրընկալվելիս ոչ-ոքի (1-1) խաղաց «Մոնդելյեի» հետ: «Շալկե-04-ը» վասակեց 12 միավոր: 2-րդ տեղում ընթացող «Արեմալը»

նշ հիմնական կազմով հյուրընկալվելիս 1-2 հավաքով զիջեց «Օլիմպիակոսին», որը կարունակի Պոկուն Եվրոպայի լիգայում:

Ե խմբում միակ ինսիդը 3-րդ տեղի համար Պոկուն էր, որն իրավունք էր սալիս մասնակցելու Եվրոպայի լիգայի մրցաշարին: Այդ Պոկունը հաջողություններ ուղեկցեց «Չեմպիոն», որը հյուրընկալվելիս 1-0 հավաքով հաղթեց «Միլանին»: Վերջինս 8 միավորով իր համար վաղուց էր աղափակվել 2-րդ տեղն ու հաջող փուլի ուղեգիրը: Իսկ խմբի հաղթող ճանաչվեց իտալական «Մալազան» սեփական հարկի սակ ոչ-ոքի (2-2) խաղով «Անդերլեխտի» հետ:

Ը խմբում էլ մնում էր որոշել Եվրոպայի լիգայի մրցաշարի մասնակցին: Ուղեգիրն հավակնում էին «Մանչեսթր Սիթին» ու «Այաֆսը»: Անգլիայի չեմպիոնն անհաջողության մասնակցեց՝ Դորսմունդում 0-1 հավաքով զիջելով տեղի «Բորոսիային»: «Այաֆսը» էլ թեև Մարիբորն 1-4 հավաքով դարձվեց «Ռեալին», սակայն վասակեց 4 միավորով գրավեց 3-րդ տեղը: Իսկ խմբի հաղթողը 14 միավորով «Բորոսիան» է: «Ռեալը» 11 միավորով գրավեց 2-րդ տեղը:

Վարուժան Հակոբյանն՝ ԱՄՆ-ի չեմպիոն

Armchess.am-ի տեղեկացմամբ գրոսմայստեր Վարուժան Հակոբյանը «Սիեթլ» թիմի կազմում նվաճել է ԱՄՆ-ի խախմաժի թիմային առաջնության չեմպիոնի տիտղոսը: Նա թիմի կազմում հանդես եկավ 1-ին խաղասախսակի վրա:

Արնյանն առաջին հաղթանակը տոնեց

Լոնդոնի մրցաշարում անհաջող մեկնարկած Լեոն Արնյանը վերջապես վայելեց հաղթանակի բերկանը: 4-րդ տուրում հայ խախմաժսը սեներով հաղթեց անգլիացի Լյուկ Մակեյնին: 4 տուրից հետո Արնյանը նույնքան միավորով 5-րդ տեղում է:

Մրցաշարի միանձնյա առաջատար դարձավ մոլդովացի Մագնուս Կառլսենը՝ հաղթելով Գավելին Ջոնսին: Կառլսենը վասակեց 10

միավոր: 8 միավորով 2-րդ տեղում Վլադիմիր Կրամնիկն է, որը ոչ-ոքի խաղաց Վիվանաթան Անանիի հետ: Լավագույն եռյակը եզրակարգում է 7 միավոր վասակած Մայլ Դիանսը, որը հաճախում կնեց Չիկարու Նակամուրայի հետ:

Այսօր կայանալի 5-րդ տուրում Լեոն Արնյանը խաղից ազատ է: Կայանան Կրամնիկ-Մակեյն, Ջոնս-Անանի, Արամ-Կառլսեն և Պոկուն-Նակամուրայի հանդիպումները:

Մելիմյանը Եվրոպայից հաղթարձակ

Հրան Մելիմյանը Եվրոպայից հաղթարձակ Լոնդոնի բաց մրցաշարում: 4-րդ տուրում նա դարձավ մասնակցի Ջոն Շալկին: Հրանը Անգլիան ներկայացնող Զոնո 3անգի հետ 4 միավորով գլխավորում է աղյուսակը: 5-րդ տուրում առաջատարները կմրցեն միմյանց հետ: Սոփակներով կխաղա հայ խախմաժսը:

Գրիգորյանը լիգայից առաջատարի դիրք

Պավլոդարի խախմաժի մրցաշարի 6-րդ տուրում Ալեքի Գրիգորյանը ոչ-ոքի խաղաց Ռինաս Ջոնաթանի հետ և 5 միավորով Պոկուն Կոստենկոյի, Վլադիմիր Արեմեյի և Անվար Իսմաիլովի հետ Եվրոպայում է գլխավորել աղյուսակը: 7-րդ տուրում Գրիգորյանը կմրցի Իսմաիլովի հետ:

Հաճախում կնեց նաև Ջավեն Անդրեասյանը, որը մրցում էր Բերիկ Ալեգովի հետ: Ջավենը 4,5 միավորով հետադարձում է առաջատարներից: Հովհաննես Գաբրիելյան էլ ոչ-ոքի ավարտեց Պոկուն Կոստենկոյի հետ: Նա ունի 4 միավոր: Տուրն անհաջող էր Հայր Սիմոնյանի համար, որը դարձվեց Կոստենկոյի հետ: Սիմոնյանը վասակել է 3,5 միավոր:

Բրոնզե մեդալներն աղափակված են

Երեանում ընթացող բռնցքամարտի աշխարհի երիտասարդական առաջնությունում Հայաստանը ներկայացնող 10 բռնցքամարտիկներից աղափակված են միայն 2-ը: Նրանք իրենց համար արդեն նվաճագույնն աղափակել են բրոնզե մեդալները՝ մտնելով կիսաեզրափակիչ:

Հաջող մրցելույթներն է Եվրոպայում գերմանացի Նարեկ Մելիմյանը: Նա երեանյան ռինգում իր 3-րդ մեկնամարտն էլ հաղթանակով ավարտեց: Նարեկի մրցակիցը խորվաթ բռնցքամարտիկ Յոսիպ Գրանին էր: Բոլոր 3 ռաունդներն էլ հայ բռնցքամարտիկի առավելությանը անցան, որը հաղթեց 14-8 հավաքով ու մտավ կիսաեզրափակիչ: Այս փուլում նա մրցակիցը կլինի անգլիացի Գրիկ Լուիս Ֆերին, որը ֆառոր եզրափակիչում 15-5

հավաքով դարձավ մրցաշարի մասնակցի Ջոն Շալկին: Եզրափակիչի ուղեգրի համար կղայարի նաև մինչև 81 կգ քաշային Նիկոլ Հարությունովը, որը 12-7 հավաքով դարձավ մրցաշարի մասնակցից: Եզրափակիչի ուղեգիրը հայ բռնցքամարտիկը կլինի ռուսաստանցի Իդրիս Կահանովի հետ, որը 15-7 հավաքով առավելության էր հասել իռլանդացի Ջո Սաֆրոնազ Ջոնի նկատմամբ:

Հայաստանը կհյուրընկալի Պոկուն-Եվրոպայի մրցաշարի մասնակիցներին

Երեկ Եվրոպայի Նիոն Բաղաբում կայացավ Պոկուն-Եվրոպայի 2013/14-ի Պոկուն-Եվրոպայի մրցաշարի մասնակցի Պոկուն-Եվրոպայի մրցաշարի մասնակցի հավաքականը վիճակահանությանը ընդգրկվել է 7-րդ խմբում, որտեղ կմրցի Անգլիայի, Իռլանդիայի և Ֆրանսիայի Պոկուն-Եվրոպայի մրցաշարի մասնակցի հետ: Այդ մրցաշարը կկայանա Հայաստանում 2013-ի հոկտեմբերի 23-30-ը:

Մինչև 19 արեկանների 33 Պոկուն-Եվրոպայի մրցաշարի մասնակցի հավաքականը ընդգրկվել է 2-րդ խմբում, որտեղ մրցակիցներն են Ռուսիայի, Լեհաստանի և Լիսվալի հավաքականները: Հանդիպումները տեղի կունենան Լեհաստանում հաջորդ սարվա հոկտեմբերի 9-16-ը:

Դեկտեմբերի հաղթական հրաժեշտ

«Լու Անգլիան Գելեֆին» 2-րդ տուրի անընդմեջ նվաճեց ԱՄՆ-ի Պոկուն չեմպիոնի տիտղոսը: Ինչ-որեսու նախորդ տուր, այս անգամ էլ եզրափակիչում Դեկտեմբերն ու իր թիմակիցները հաղթեցին «Հյուսիս-Կարոլինային» 3-1: Ընդհանուր առմամբ «Լու Անգլիան Գելեֆին» 4 անգամ է արժանացել երկրի չեմպիոնի տիտղոսին:

Այդ խաղը «Լու Անգլիան Գելեֆին» կազմում 37-ամյա Դեկտեմբերի վերջին ելույթն էր: Նա դեռևս կիսաեզրափակիչ խաղից հետո էր հայտարարել, որ մրցաշարից հեռանում էր:

զանի ավարտից հետո հեռանալու է թիմից:

Հաղթական խաղից հետո Դեկտեմբերը հեռանալու է առևտրային կենտրոնից: Եզրափակիչի խաղում հաղթելու մեծ դաժի է ինձ համար: Այսօր հիանալի օր է, սակայն մի փոքր խուսափեցի, ֆանի որ հեռանում են թիմից ու այլևս չեն կրի հարազատ դարձած ակունքի մարզաշարիկը: Սակայն կարունակեմ զարգացնել Պոկուն չեմպիոնի տիտղոսը: Կարունակեմ լիգայի գործերին: Կարունակեմ, որ նախորդ տարիների համեմատ իմ ավանդը չի նվազի»:

